

HRVATSKI *glasnik*

Godina XXV, broj 10

12. ožujka 2015.

cijena 200 Ft

Hrvati u Salanti i Nijemetu - predavanja iz radionice Znanstvenog zavoda Hrvata u Mađarskoj

Foto: Branka Pavić Blažetin

7. stranica

Sambotelski forum o školstvu 4.-5. stranica

Orkestar „Danubia“

6. stranica

15. Barčanski Hrvatski bal

12. stranica

Komentar

Odgovorni smo za ono što radimo, ali i za ono što ne radimo

Česta je tema u medijima traženje odgovornosti za određena negativna događanja, za neke katastrofalne posljedice i nevolje ljudi, npr. kada se uruši cesta, ili sjetimo se izlivanja otrovnoga crvenog mulja u Kolontáru, što je nastalo zbog sigurnosnih propusta, da spomenem nedostatak krvi u bolnicama za operativne zahvate, i mogla bih dalje nabrajati, pa se poslije pita tko je odgovoran za te probleme. Odgovor nije jednostavan jer se radi o složenim problemima u kojima sudjeluje mnoštvo čimbenika, ipak treba znati da su iza svih tih problema ljudi, neki s manje, neki s više odgovornosti. Odgovornost je veća kod onih ljudi koji obnašaju razne dužnosti s većom odgovornošću, koji su na takvim funkcijama da moraju donijeti odluke o životu, sudbini mnogo ljudi, o više zajednica, možda o sudbini jedne zemlje. Te su osobe većinom parlamentarni zastupnici, koji donose razne zakone, nadajmo se, u svrhu napretka određene države. Naravno, to nije jednostavno ako to čine s odgovornošću. Koliko osjećaju neki zastupnici svoju odgovornost prilikom primanja dužnosti zastupnika, odnosno zastupanja ljudi, zajednica ili birača posebna je priča kada vidim na televiziji prazne klupe na zasjedanju Parlamenta, no ja bih prvo ipak pogledala u našem užem krugu, u našem „malom parlamentu“, odnosno u skupštini Hrvatske državne samouprave. Čitajući informacije u našem tjedniku, čini mi se da se sve češće događa nešto slično. Na zadnjoj sjednici skupštine (citiram iz 8. broja Hrvatskoga glasnika, od 26. veljače 2015.) „od ukupno 23 zastupnika odazvalo svega njih 13, i to svi do jednog s izborne liste Saveza Hrvata u Mađarskoj, a sa strane Izborne koalicije „Hrvati za Hrvate“ od osam zastupnika, koliko ih ima u sazivu, nijedan zastupnik nije nazočio skupštini“. Naravno, dogodi se da neki od zastupnika zbog raznih drugih obveza ne može pribivati na sjednicama, ali obveza je i to da izabrani zastupnik s državne liste nazoči na sjednicama krovne organizacije u koju je biran. Obveza je i jedno i drugo, ako članovi jedne zajednice imaju istodobno više obveza, dio članova zastupa zajednicu na jednome mjestu, a drugi dio na drugome. Nije to previše komplicirano, sjetimo se samo kako to funkcionira u obitelji, posao se podijeli, npr. otac ode na roditeljski sastanak u srednju, a majka u osnovnu školu ako je u isto vrijeme (bez obzira žive li zajedno ili ne), naime oba roditelja odgovaraju za djecu. Dakle, pitanje koliko osjećaju zastupnici u HDS-u svoju odgovornost prilikom zastupanja svojih birača, vrijedi i za neke naše zastupnike. Prisegnuli su da će tijekom obavljanja dužnosti zastupnika biti vjerni svojoj nacionalnoj zajednici i da će postupati savjesno. HDS-ova je skupština naš „mali parlament“, tijelo u kojem se donose odluke prema kojima naša zajednica želi napredovati, stagnirati ili propadati, stoga odgovornost njezinih zastupnika nije mala. Odgovornost znači da se netko osjeća dorastao za svoje djelovanje i odlučivanje. To vrijedi i za čovjekov nerad kao i negativne posljedice koje nastaju tim djelovanjem, jer kako reče književnik, filozof Voltaire, „Odgovorni smo za ono što radimo, ali i za ono što ne radimo.“

Beta

Glasnikov tjedan

Dana 15. ožujka, parlamentarnom odlukom od 1990. godine, slavi se Dan mađarskog tiska, kao spomen na 15. ožujka 1848. godine, na dan kada je tiskan prvi mađarski novinski proizvod Dvanaest točaka (Tizenkét pont) i Nacionalna pjesma (Nemzeti dal). Prva točka od Dvanaest točaka zahtijeva ponajprije slobodu tiska (Kivánjuk a' sajtó szabadságát censura eltörlését / Želimo slobodu tiska i ukidanje cenzure). Riječ je strijela, koja pogađa ili promašuje cilj, ponaša se i kao bumerang. Riječ izgovaramo, promišljamo u sebi, formiramo život, često nismo ni svjesni njezina značenja. Nije svejedno koje riječi kazujemo, slušamo, za kojima se povodimo. Govorimo li otvoreno ili u rebusima. Riječ je početak svega, na početku bijaše riječ. Riječ je dio

svibnja kada ga je proglasila Glavna skupština Ujedinjenih naroda. Trebamo bar mi profesionalci težiti podizanju svijesti o važnosti medijskih sloboda i njezinih temeljnih načela.

Brojna istraživanja pokazuju da političari trećega tisućljeća imaju najviše utjecaja na medije i kako su oni najveća prepreka slobodi izražavanja. Enciklopedijska natuknica kaže: Sloboda medija, jedna od temeljnih sloboda u demokratskim društvima, zaštita koje se jamči ustavima, zakonima i međunarodnim deklaracijama. Usko je povezana sa slobodom izražavanja i slobodom tiska. Sloboda medija obuhvaća: slobodu izražavanja mišljenja, neovisnost i pluralizam medija, slobodu prikupljanja, istraživanja, objavljivanja i širenja informacija radi informiranja javnosti, slobodu protoka informacija i otvorenosti medija za različita mišljenja, uvjerenja i sadržaje, dostupnost javnim informacijama, proizvodnju i objavljivanje radijskog i televizijskoga

Riječ je strijela, koja pogađa ili promašuje cilj, ponaša se i kao bumerang. Riječ izgovaramo, promišljamo u sebi, formiramo život, često nismo ni svjesni njezina značenja. Nije svejedno koje riječi kazujemo, slušamo, za kojima se povodimo.

našega nacionalnog bitka, riječima zatvaramo ili otvaramo prostore mišljenja, dijaloga, slobode. Bez rječitosti osuđeni smo na nestajanje. Je li tražimo riječi i mislimo o riječima, je li smo spremni podijeliti riječi??? Za izgovor riječi treba hrabrosti.

Ovako se nekako pisalo 1848. godine: „Ako bih znao da domovini neću biti potreban, u srce bih umočio mač, i tako bih pisao umirući, crvenom krvlju slova, kako bi crvena slova ostala, kao jutarnje zrake slobode. Ima li takvoga jednoulmlja koje misli kako bez slobode tiska može bilo koji narod biti slobodan?“ Jeste li znali kako se Svjetski dan slobode medija (tiska) slavi također od devedesetih godina 20. stoljeća, od 1993. godine, i to 3.

programa, autonomnost urednika i novinara... Ideja slobode medija usko je povezana s razvojem koncepcije temeljnih ljudskih sloboda i prava od druge polovice 18. stoljeća. Kažu da je sloboda medija temeljni kamen demokracije i ključna za slobodan protok obavijesti na koje svatko ima pravo. Tu se slobodu mora očuvati i ojačati gdje god da se nađe ugroženom. Europski povjerenik za proširenje i europsku susjedsku politiku Štefan Füle kazao je: „Sloboda izražavanja i glasila ne osigurava se samo usvajanjem zakona i stvaranjem ustanova, to je temeljna vrijednost koju moraju njegovati sva društva jer bez nje demokracija ne može djelovati.“

Branka Pavić Blažetin

Susret zamjenika povjerenika za narodnosti i narodnosnih glasnogovornika

Szalayné Sándor Erzsébet, zamjenica povjerenika za narodnosti, pozvala je narodnosne glasnogovornike na sastanak kako bi im predstavila godišnji plan rada odnosno kako bi raspravljali o daljnjim mogućnostima suradnje. Na sastanku je nazočilo dvanaest narodnosnih glasnogovornika i izravni suradnici zamjenika ombudsmana za narodnosti.

Dio narodnosnih glasnogovornika sa Szalayné Sándor Erzsébet, zamjenicom povjerenika za narodnosti

Gđa Szalay u svom uvodnom govoru pozitivno je ocijenila prošlogodišnji rad Odbora narodnosnih glasnogovornika, te izvijestila glasnogovornike o bitnim elementima svog rada u 2014. g. Istaknula je svoje radne posjete obavljene u Bekeškoj i Baranjskoj županiji, koji su joj omogućili osobne susrete s narodnosnim čelnicima, posjećivanje narodnosnih ustanova, te upoznavanje s teškoćama provedbe narodnosnog zakona na županijskoj razini. Zamjenica povjerenika izvijestila je glasnogovornike i o raznim istragama pravobranitelja. Slučajevi koji se vuku još iz 2014. godine jesu iseljivanja u Miškolcu, uloga Crkve u životu narodnosti, odnosno istraga obrazovnog razdvajanja Roma.

Gđa Szalay predstavila je godišnji plan tajništva i zamolila nazočne da daju prijedloge za njegovu dopunu. Zamjenica povjerenika u svezi s planom rada za 2015. g. reče da zahvaljujući dobroj suradnji pravobranitelja i njegovih zamjenika, osnovna su se pravila ustroja i rada Ureda povjerenika osnovnih prava promijenila: zamjenici u svezi sa svojim odgovornim područjima dobili su samostalno pravo na izdavanje službenih isprava. Gđa Szalay izvijestila je glasnogovornike i o tome da svoje veće mogućnosti želi iskoristiti za povećanje

ispitivanja narodnosnog obrazovanja, samouprava, medija, kulture, odnosno pravna područja vezana za segregaciju. Istaknula je važnost učvršćivanja socijalne prisutnosti narodnosti, naglašavanje važnosti narodnosnih zajednica, nadalje jedan od glavnih ciljeva u 2015. g. jest osvješćivanje o pravima. U postizanju toga jedan od sredstava jest učinkovitija uporaba suvremenih komunikacijskih kanala.

Jan Fuzik, glasnogovornik Slovačka, kao predsjednik Narodnosnog odbora, izvijestio je zamjenicu povjerenika i svoje suradnike o godišnjem planu rada Odbora i istaknuo da su otvoreni za dalje razvijanje međusobne suradnje. Članovi Odbora dali su mnoštvo prijedloga koje pridonose reprezentativnošću i proširivanju planiranih istraga. Na sastanku je bila središnja tema – s aktualnostima – pregled položaja narodnosnih medija. Imre Ritter, glasnogovornik njemačke narodnosti, sažimajući mišljenja nazočnih, naglasio je da prisnija suradnja zamjenice narodnosnog povjerenika i narodnosnih glasnogovornika omogućuje bolje obavljanje poslova i služi učinkovitijoj zaštiti prava narodnosnih zajednica.

HDS-ov predsjednik Ivan Guban na obilježavanju 25. obljetnice Prvog općeg sabora Hrvatske demokratske zajednice

U prepunoj dvorani Koncertne dvorane „Vatroslav Lisinski“ 24. veljače 2015. godine HDZ je obilježio 25. obljetnicu Prvog općeg sabora. Na proslavi se okupilo mnoštvo članova, simpatizera, osnivača HDZ-a te gostiju iz domovine i svijeta. Hrvatsku državnu samoupravu predstavljao je njezin predsjednik Ivan Guban, koji se odazvao pozivu organizatora. HDZ-ov poseban gost u Zagrebu bio je predsjednik Kluba zastupnika Fidesza u Mađarskom parlamentu Antal Rogán koji je skup pozdravio u ime Fideszova predsjednika Viktora Orbána.

U svom obraćanju na proslavi obljetnice predsjednik HDZ-a Tomislav Karamarko između ostalog, spominjući Hrvate u iseljeništvu i susjednim državama, reče kako će HDZ nakon dolaska na vlast na predstojećim parlamentarnim izborima veću pozornost posvetiti i hrvatskim manjinama u drugim zemljama gdje će se u sklopu toga postaviti mnogo veći zakonski standardi.

Antal Rogán predao je gosp. Karamarku i HDZ-u pozdrave Viktora Orbána, mađarskog premijera, i govorio kako su ljevičarske vlade u Mađarskoj zadužile i državu i obitelji te kako HDZ-u želi da ponovno postane uspješna desna vlada. Jedini je recept, reče Rogán, da se HDZ zauzme za sebe i za nacionalne interese. Tomislav Karamarko poručio je da je HDZ spreman preuzeti vlast, da će HDZ vratiti pokroviteljstvo Sabora nad Bleiburgom, te kako dolazi vrijeme kada će Franjo Tuđman dobiti dostojan spomenik u Zagrebu, hrvatskoj metropoli.

HDZ, nastavio je, spreman je preuzeti odgovornost za Hrvatsku, a jednako tako spreman je surađivati sa svima koji su spremni raditi na stvarima koje su za dobrobit Hrvatske, a koje zahtijevaju konsenzus. Tuđmana je nazvao najvećim Hrvatom 20. stoljeća i utemeljiteljem hrvatske države.

Posjet petroviskoj školi i sambotelški forum o školstvu

Licem prema gradišćanskom odgojno-obrazovnom centru

Pretprošloga četvrtka tročlana delegacija Hrvatske državne samouprave, s predsjednikom Ivanom Guganom, ravnateljem Hrvatskoga školskoga centra Miroslava Krleža Gaborom Győrvárijem i voditeljem Ureda HDS-a Jozom Solgom, posjetila je petrovisku Dvojezičnu školu, ka je pred kratkim predala molbu za prikzimanje škole Hrvatskoj državnoj samoupravi. Posjetitelji u zastupništvu krovne organizacije Hrvatov u našoj državi, sastali su se s učiteljima ter seoskimi predstavnicima, potom su pak svoje putovanje nastavili u Sambotel, kade je na inicijativu HDS-a i mjesne Hrvatske samouprave održan stručni forum s jednom od najvažnijih temov ove regije, «Mogućnosti i predlogi narodnosnoga odgoja i obrazovanja u Gradišću».

U petroviskoj Dvojezičnoj školi

U Dvojezičnoj školi Petrovoga Sela goste je izvijestila o djelovanju ustanove ravnateljica Edita Horvat-Pauković, ka je izrazila i svoju zabrinutost glede školske budućnosti zbog maloga broja djece, a i zbog uskih granic slobode za jednu narodnosnu školu, unutar Centra za održavanje ustanovov „Klebelsberg“. Prva dvojezična škola na tlu Gradišća lani je svečevala prvih deset ljet ovoga modela nastave, a jedino sigurno rješenje za nje daljnju sudbinu vidi školsko, kot i seosko peljačstvo u održavanju HDS-a. Tijekom razgovora nazočni su se upoznali s mogućnosti i uvjeti preuzimanja škole, gosti su pak dostali uvid u probleme institucije, a dali su se odgovori i na postavljena pitanja. Ivan Gugan, predsjednik HDS-a, je izuzetno korisnim ocijenio sastanak s pedagogima i zastupnicima sel u južnogradišćanskom selu. Sad treba odgovorno razmišljati, da li da ostane med sigurnimi uvjeti škola pod „Klebelsbergom“, ali da ju HDS prikzame u svoju nadležnost, a i to bi bila jedna točka scenarija da u slučaju osnivanja školskoga centra u Sambotelu, petroviska škola funkcionira kot jedna podružnica ovoga središća. U Sambotelu, u sjedišću mjesne Hrvatske samouprave, toga dana otpodne su se okupili predsjednici Hrvatskih samoupravov, načelnici i zastupnici

gradišćanskih sel, pedagogi, direktorice škol, štoveć i predstavnici iz susjedne Zalske županije da se detaljnije informiraju o osnivanju odgojno-obrazovnoga centra u Sambotelu. Kako piše u dvojezičnoj brošuri, ka je i podijeljena med diozimateljima, László Appel, ekspert za javni odgoj i obrazovanje, na zahtjev HDS-a je analizirao opravdanost i mogućnosti realizacije spomenutoga centra. – Nikome ne želimo ništa nametati, zato smo tu da razgova-

ramo. Mi vama nudimo ideju za osnivanje ovog centra s vrtićem, osnovnom školom, srednjom školom i učeničkim domom, čije zgrade bi obnovila mađarska politika iz EU-fondova. Ako ćete vi podržavati tu ideju, onda će HDS kao komunikator odraditi pregovore s ministarstvima, a vi ćete morati odraditi svoj posao u svojim mjesnim zajednicama – je rekao u uvodu predsjednik HDS-a Ivan Gugan, a u nastavku u negda-negda i žarkoj diskusiji došli su na red i gradišćanski govorači. Agica Sarközi, ravnateljica Dvojezične škole u Koljnofu, je naglasila da otkidob je mjesna Hrvatska samouprava prikzela školu u svoju nadležnost, jako dobro funkcioniraju i mirno živu. – Najlaglje je napraviti institucije, ali to treba napuniti i životom. Sve je to zaman, ako ne budemo imali učenike i učitelje – je svoju kritiku izrekla Koljnofka s tim da iz nje naselja sigurno nigdor ne bi došao u sambotelšku školu, ter je i to dodala da već ljetodan zaman išću profesora hrvatskoga jezika u koljnofsku školu. U svojem odgovoru Ivan Gugan je rekao da zato i nije studentov na sambotelskoj kroatistiki, jer dica jur zdavno ne idu u hrvatske sridnje škole ni u Budimpeštu ni u Pečuh. Po njegovim riječima, bit će

(Sliva) Ana Škrapić-Timar, Agica Jurašić-Škrapić, Tamás Várhelyi i Zolt Csiszár pri školskom sastanku

tragično ako se neće moći toliko dice sabrati da se gane u Sambotelu osnovna škola, potom pak gimnazija. Iako baza hrvatske izobrazbe stoji jur ljeta dugo na raspolaganje u sambotelskoj hrvatskoj grupi čuvarnice «Mesevár». Od 1. razreda osnovne škole pak bi mogla dica dalje ići po štiga gori, sve do sridnje škole. Štefan Krizmanić, predsjednik Hrvatske samouprave u Željeznoj županiji, zahvalio je HDS-u da se brine za Gradišće i na krasnoj ideji ter je istaknuo da nigdor ne more biti u ovoj regiji protiv toga centra, ali da je on skeptičan. – Politika običuje, morebit i pinez bi dali da krenemo, a ča će onda biti kad kasnije ispada da ne more dalje ići centar, kad nij' dice? Već ćemo zgubiti nego dobiti. 240 učenikov sve skupa nimamo sada u Gradišću – komentirao je Štefan Krizmanić, a ujedno je postavio i pitanje samboteliskim zastupnikom, koliko mladih ljudi je uključeno u zadnjih dvadeset ljet u gradsko narodnosno djelovanje? Upozorio je sve nazočne, ne da s odlukom izgubi ova regija i postojeće seoske škole. Na što je Ivan Gugan odgovorio da osnivanjem školskoga centra neće se ugasiti škole u seli, nego će to morebit postati i spasilački put za petrovisku, židansku školu ke bi mogle funkcionirati u budućnosti kot članice centra. Gabor Gyórvári iz svojega ravnateljškoga iskustva je done-sao peldu, kako roditelje i dicu treba dobiti u predškolskoj dobi, čak i one ki su zapostavili svoje hrvatstvo. U Pečuhu bilo je primjera kako dide i staremajke upisuju nukiće u hrvatsku školu, jer su to zanemarili s vlašćom dicom. Petroviska načelnica Agica Jurašić-Škrapić je dala glas svojoj ra-zočaranosti, rekši, umjesto da bi obadvimi rukami ulovili za mogućnost utemeljenja hrvatskoga školskoga centra od čuvar-

Laslo Škrapić, predsjednik samboteliskoga HS-a, pozdravlja predstavnike HDS-a i skup

nice, prik osnovne škole, sve do gimnazije s učeničkim domom, od toga se razmišlja koji su ti uzroci, zavolj česa nije moguće napraviti ovo središće. – Ovo je ponuda za budućnost naše dice, imamo političku volju i materijalnu potporu, ajmo skupa izmisliti školu i učiniti sve da to bude i funkcioniralo – je rekla peljačica Petrovoga Sela. Kako je rečeno, u Sambotelu u čuvarnici svako ljetu ima 28 – 30 dice, ka ne moru svoje školovanje na hrvatskom jeziku dalje nastaviti. Po riči Edite Horvat-Pauković, ravnateljice Dvojezične škole u Petrovom Selu i savjetnice hrvatskoga jezika u ovoj regiji, hrvatska grupa u sambotelskoj čuvarnici je geografski na jako dobrom mjestu, a odgojiteljice su odlične stručnjakinje ke čuda truda ulažu u svoje djelovanje, zato je i toliko popularna hrvatska grupa. Ovu dicu iz čuvarnice bi upisali u 1. razred i korak po korak napunili bi osnovnu školu, kot i gimnaziju. Ako

treba, gimnazija bi znala krenuti i s nultim razredom. – Mi moramo Hrvate sačuvati u ovom gradu, ali moramo ostaviti mogućnost i drugim ljudem ki bi htili upoznati našu kulturu i naš jezik, ki bi s upisivanjem vlašće dice htili na neki način najti i svoje izgubljene hrvatske korene – je dodala Edita Horvat-Pauković. Važna je hrvatska atmosfera, neophodan je hrvatski duh u odgoju. Negda je tomu služilo selo a i naše familije, ali sve manje ima toga u današnjem stvarnom žitku. Tu važnu ulogu more osvojiti jedan takov centar s tim da spasi i druge hrvatske škole. – Na nami je red da takovo hrvatsko školsko središće napravimo, za Budimpeštom, Pečuhom i Santovom, konačno i u Gradišću – je začeo svoj govor Vince Hergović, načelnik Plajgora i nastavio: – Mi jednoglasno moramo podupirati ovu ideju da nam se ne izgubi dica i mladi ljudi – je tvrdio nadalje i HDS-ov zastupnik iz Gradišća. Čuvši mišljenje ovdašnjih Hrvatov, Ivan Gugan je naglasio da u ovom pitanju moraju Gradišćanci odlučiti do kraja miseca. Ova mogućnost je sa strane čelnikov Sambotela jur ponudjena pred nekolikimi ljeti, ki i sad podupiraju zamisli hrvatske kompletne izobrazbe, štoveć uspjeli su pridobiti i podupiranje parlamentarnoga zastupnika grada Sambotela i ujedno ministra obrane, dr. Csabe Hendea. Na koncu ovoga miseca predvidjen je još jedan sastanak med predstavnici HDS-a i ove regije, ako ideja zeleno svitlo dostane, krovna organizacija Hrvatov krene u pregovore s nadležniki, jer školski centar u Sambotelu, po prethodnoj prognozi, bit će na noge postavljen jur u jeseni 2016. ljeta, u zgrada bivše ruske kasarne.

Govori Štefan Krizmanić, predsjednik HS-a Željezne županije

BAJA – Po već dugogodišnjoj tradiciji, u nekadašnjoj franjevačkoj crkvi sv. Antuna Padovanskog u Baji u korizmenom razdoblju svakog petka od 15 sati obavlja se pobožnost križnoga puta na hrvatskome jeziku. Jednog tjedna obavlja se na bunjevačkom dijalektu hrvatskoga jezika, a drugog na hrvatskome standardnom jeziku – reče nam ukratko jedan od voditelja redovite pobožnosti dr. Živko Gorjanac. Na standardnom jeziku svaki put po drugom, a na bunjevačkom narječju po molitveniku „Duhovna radost“, tiskanom u Budimpešti 1940. kod „Društva sv. Stipana“, koji su sastavili nekadašnji dušnočki župnik Grgur Cserháti (Crnković) i bivši garski kantor Antun Priszlinger. *Prve dvije klupe uvijek se u tu svrhu električno griju. Dođite nam i nećete se pokajati!* – poziva hrvatske vjernike Živko Gorjanac.

SANTOVO – Prva korizmena pobožnost križnoga puta u Santovačkoj župi 20. veljače održana je na kalvariji u mjesnom groblju, na mađarskom jeziku. Već po tradiciji Santovačke župe, u korizmenom razdoblju svakog petka obavlja se pobožnost križnog puta koji svaki put u 15 sati vodi župnik Imre Polyák. Pobožnost se obavlja naizmjenično na hrvatskom i mađarskom jeziku, jedanput na kalvariji u mjesnome groblju, a drugi put u župnoj crkvi. Iduća pobožnost križnog puta na hrvatskom jeziku u župnoj crkvi bit će u petak, 13. ožujka, umjesto u 15 sati, iznimno u 14.30. Naime, od 15 sati služi se redovito svečano misno slavlje u čast Gospe tajnovite ružice. Posrijedi su mise koje se, nakon redovitih misnih slavlja, od svibnja do listopada služe u marijanskom svetištu na santovačkoj Vodici u čast Fatimske Gospe, od studenoga do travnja u župnoj crkvi.

SANTOVO – Santovačka župa svake godine organizira trodnevnu duhovnu pripravu za Uskrs, koja se pozivanjem gostujućih svećenika održava posebno za hrvatsku, i posebno za mađarsku zajednicu. Ove godine održat će se od 16. do 18. ožujka. Duhovna priprava hrvatske zajednice sva tri dana počinje u 18 sati, a vodit će je velečasni Franjo Ivanković, župnik iz vojvođanskog Tavankuta. Pola sata prije mise postoji mogućnost ispovijedi na materinskome hrvatskom jeziku.

Mohač

Natjecanje za otkrivanje darovitih narodnih glazbenika

Prvo mjesto Orkestru „Danubia“ s osamnaest tamburaša

Na Devetome državnom natjecanju za otkrivanje darovitih narodnih glazbenika, koje je priređeno u okviru bogatoga programa ovogodišnjeg Bušarskog ophoda u Mohaču, veliki tamburaški orkestar bajske Osnovne umjetničke škole „Danubia“ postigao je više nego zapaženi uspjeh. Naime, orkestar koji djeluje od listopada 2013. godine, a okuplja djecu i mlade iz Baje i okolnih naselja, među njima i učenike santovačkoga Hrvatskog vrtića, osnovne škole i učeničkog doma, na narečenom natjecanju, održanom u trima kategorijama: solisti, komorni i veliki orkestri, u kategoriji velikih orkestara osvojio je prvo mjesto. Nastupivši s 18 članova, orkestar je dobio veliko priznanje uz pohvale i oduševljenje stručnog ocjenjivačkog suda u kojem su bili Gábor Eredics (ravnatelj voditelj Umjetničke škole «Kalász», profesor Konzervatorija u Vácu, voditelj Ansambla „Vujičić“), Zoltán Szabó (muzeolog, voditelj odjela) koji je zamijenio Ferencu Sebőa, umjetničkog voditelja nacionalne ustanove „Hagyományok Háza“, i József Szugfil (predsjednik Saveza nje-mačkih samouprava Baranjske županije, orkestar Karawanka).

Kako je istaknuto prigodom proglašenja rezultata i uručenja nagrada, bio je to povijesni trenutak jer do sada nije bilo toliko tamburaša zajedno na pozornici u jednom orkestru.

Članovi su velikoga bajskeg tamburaškog Orkestra «Danubia» djeca i mladi iz Santova, Baje i Batosika (Bátaszék), koji dvotjednom redovitošću vježbaju u prostorijama Općega prosvjetnog središta sv. Ladislava u Baji. U Mohaču su svirali prije svega hrvatske melodije, unutar toga bunjevačke plesove odnosno bačke mađarske melodije. Osim toga sviraju i napjeve drugih bačkih narodnosti. Voditelj tamburaškog orkestra, učitelj tambure Attila Csurai ima pedesetak učenika iz spomenu-

tih naselja, kojima se priključuju i neki stariji iz Monoštorlije (Bátmonostor) i Baškuta. Kako nam uz ostalo reče, oduvijek im je bio cilj da obnove i ponovno ožive pomalo već zaboravljenu tamburašku tradiciju u Bačkoj. Zato one najbolje iz mjesnih orkestara poziva u veliki tamburaški orkestar kako bi još više naučili.

U santovačkoj Hrvatskoj školi od 2. do 8. razreda ima 21 učenik, među njima ima i početnika, ali i polaznika koji od samih početaka, od veljače 2009. godine sviraju tamburu.

Attila Csurai tamburu je počeo svirati s devet godina, a učio je kod poznatog učitelja tambure Baškućanina, sada već pokojnog čika-Jose Ribara kojega je jako volio i kao čovjeka i kao pedagoga. Poslije je diplomirao na Visokoj školi u Nyíregyházi kao učitelj glazbenog odgoja i narodne glazbe, a 2009. školovanje nastavio na Glazbenoj akademiji u Budimpešti gdje je diplomirao na tamburi kod Gábora Eredicsa, voditelja Ansambla „Vujičić“.

Tamburaški orkestar santovačke Hrvatske škole od samih početaka redovito nastupa na školskim i mjesnim priredbama u Santovu, a veliki Orkestar „Danubia“ više puta je nastupao primjerice na Svečanostima svetog Ivana Nepomuka i na Fišijadi u Baji.

Osim toga svake godine sudjeluje i u Madarašu na regionalnom natjecanju izvrsnosti gdje je već više puta dobio zlatnu medalju za izvrsnost. I ove godine planiraju nastup u Madarašu, a imaju i poziv na tamburaški festival koji će se istoga dana održati u Pomazu. Do tada ostaje samo redovito vježbanje ponedjeljkom u santovačkoj školi, a subotom u Baji. Prema našim saznanjima, Orkestar se prijavio i na bajske natjecanje Pokaži što znaš (Ki mit tud).

„Prošlost i sadašnjost Hrvata u Salanti i Nijemetu“

U salantskom domu kulture 22. veljače pod naslovom „Prošlost i sadašnjost Hrvata u Salanti i Nijemetu“ održana je priredba u organizaciji salantske Hrvatske samouprave i Znanstvenog zavoda Hrvata u Mađarskoj.

Na tragu slične priredbe koja je održana krajem 2014. godine u Udvaru, i ovaj put je predstavljena prošlost i kulturna baština jednoga hrvatskog naselja iz motrišta znanstvene radionice Hrvata u Mađarskoj. Kako je naglasio dr. Stjepan Blažetin, ravnatelj Zavoda, ispisivati vlastitu prošlost, sadašnjost i budućnost zadatak je ponajprije hrvatske zajednice, jer u tom ispisivanju može beskompromisno ustvrditi koji su to hrvatski elementi koji su obilježili i obilježavaju hrvatski živalj u Mađarskoj, ukazujući na najtemeljnije odrednice bez kojih nema njihova opstanka, a to je svijest i ponos o sebi kroz materinski jezik i hrvatsku nacionalnu samosvojnost, kroz vrijednosti kulturne te ine samobitnosti koje su stvarane stoljećima i danas se stvaraju.

Kada danas govorimo o Salanti i njezinoj prošlosti, govorimo zapravo o dva naselja, o Salanti i Nijemetu, koji su od 1977. i službeno spojeni. Nalaze se 14 kilometara južno od Pečuha prema Harkanju i u njima živi i dandanas djelatna hrvatska zajednica koja (prema popisu stanovništva iz 2011.) čini trećinu ukupnoga stanovništva. Njihov se broj tijekom stoljeća postupno smanjio, osobito u zadnjih sto godina, a bilo je razdoblja (18. stoljeće) kada su u naselju živjeli samo Hrvati.

U sklopu jednosatnoga programa znanstveni suradnik Znanstvenog zavoda Hrvata u Mađarskoj Silvestar Balić predstavio je i istaknuo najvažnije događaje iz prošlosti spomenutih naselja i obratio pozornost slušatelja na moguće razloge naglog pada broja hrvatskoga živilja u 20. stoljeću. Ravnatelj Zavoda dr. Stjepan Blažetin predstavio je književno stvaralaštvo dvojice intelektualaca povezanih sa Salantom, župnika i prevoditelja Béle Horvátha te učitelja i pjesnika Đure Pavića. Sudeći prema velikom broju znatijeljnika, programi na kojima se o vlastitoj prošlosti govori na materinskom jeziku zanimljivi su za hrvatsku publiku u istoj mjeri kao i folklorni sadržaji, što je poticaj Zavodu, a i drugim ustanovama za organiziranje sličnih događanja.

Ime naselja Salanta slavenskog je podrijetla; Suleta, Sulimir, Sulislav, a prvotno naselje nalazilo se u Bukviku. Posve je sigurno kako u 17. stoljeću ovdje živi hrvatsko stanovništvo – Hrvati doseljeni iz Bosne. Stoljetni vihuri nisu štedjeli ovaj puk, dolazilo se i odlazilo iz Salante, pljačkala se župa, ubijen je župnik. Obiteljska imena 1695. i 1696. u Nijemetu jesu: Andrić, Antolović, Bošnjak, Gorjanac, Ivanović, Kečkešević, Križić, Kundarić, Lukačević, Matić, Pavlović, Šimić, a prezimena iz 1719. u oba naselja jesu: Balatinac, Bešlić, Čordašić, Paulović, Petrić, Stević. Zanimljiv je podatak kako urbar koji je u 18. stoljeću regulirao odnose kmetova i veleposjednika, u Salanti bio je napisan na hrvatskom jeziku. Salantski su toponimi: Močilo, Jankin sokak (pokraj sadašnje škole), Malo liješće (blizu groblja), Drenova međa, Duge njive, Popovac, Kujinjski put, Otave, Sučka staza, Mislanova vodenica, Čijak, a u Nijemetu: Buban (izvor), Dubrava, Gornji kraj, Lizine bašće, Popova dola, Čilikin šanac, Vrpolje, Ležaje, Sadić, Pod lugom, Šiljac(k), Čajrica, Budžak, (H)rastina. Useljavanje nehrvatskih stanovnika (Mađara i Nijemaca) započinje u 19. stoljeću te se počinje u službenoj uporabi preferirati mađarski jezik. Godine 1864. u Salanti od 526 stanovnika ima 24 Mađara, 2 Nijemca i 500 Hrvata, a u Nijemetu od 311 stanovnika 5 Mađara i 306 Hrvata. U Nijemetu djeluje škola od 1765. Od 1879. u školama se prema zakonu uvodi obvezatno učenje mađarskoga. Znamo kako je

Ravnatelj Znanstvenog zavoda Hrvata u Mađarskoj dr. sc. Stjepan Blažetin i znanstveni novak Silvestar Balić te predsjednik salantske Hrvatske samouprave Mijo Štandovar

škولstvo bitan čimbenik u jačanju ili gubljenju nacionalne svijesti, pokazuju to i školske politike s učenjem mađarskog jezika na štetu materinskoga hrvatskog. Godine 1926. u Nijemetu od 382 stanovnika njih 374 su Hrvati, u Salanti od 811 stanovnika njih 676 su Hrvati. Po posljednjem popisu stanovništva iz 2011. godine, u Salanti živi 983 Mađara, 4 Bugara, 86 Roma, 336 Hrvata, 23 Nijemca, 3 Rumunja, 5 Srba, 3 Rusa i 11 ostalih.

Govoreći o istaknutim pojedincima koji su rođeni i živjeli u Salanti i Nijemetu, dr. sc. Stjepan Blažetin osvrnuo se na Bélu Horvátha i Đuru Pavića. Prvi je bio župnik u Nijemetu od 1909. do svoje smrti 1921. godine. Rođen je u Bikešu (Bükkösd), sastavio je molitvenik „Utjeha bolesnika“, a u rukopisu mu je ostao molitvenik „Mali vijenac“. Zanimljivo je kako je do sada Béla Horváth jedini u povijesti hrvatske književnosti koji je izdao zbirku Petőfijevih pjesama na hrvatskom jeziku, i to u dva izdanja. Prevodio je i druge mađarske pjesnike na hrvatski jezik, a u svoje prijevode utkao je niz izraza i riječi značajnih za hrvatski živalj u Salanti i Nijemetu. Imao je velike planove, između ostaloga piše: „...imam za štampu već priredjeno još mnogo prevedenih pjesama od kojih 100 magjarskih pjesnika, pa im naslove mjesto posebne književne objave po alfabetskom redu pjesnika evo ovdje priobćujem, u toj nadi, da će se možda naći kogod koji će zaželjeti, da i s tom drugom knjigom pred javnost izidjem, što će samo onda moguće biti, ako budem unapred osvjedočen da će se troškovi s izdanjem skopčani, pokriti.“

Pjesnik Đuro Pavić rođen je u Salanti 1940. godine, živi u Pečuhu i autor je dvojezične zbirke pjesama Elég/Dosta. Za sebe kaže «Nisam pjesnik. Pero uzimam u ruku kada se javi unutarjni, nagoni glas.» – citirao je Đuru Pavića dr. Stjepan Blažetin, ravnatelj Znanstvenog zavoda Hrvata u Mađarskoj.

Branka Pavić Blažetin

Kultura, veleposlanica mira

Hrvatska počasna gošća svečanosti Dana mađarske kulture

Koliko kultura i pučki običaji jesu promicatelji neke zajednice, manjine ili države, dokaz je predstavljanje čakovečke Zrinske garde, križevačke Djevojačke straže, erdutskoga Izvornoga kulturno-umjetničkog društva Sándora Petőfija i keresturskoga Tamburaškog sastava „Kitice“, u sklopu XIX. gala programa, 18. siječnja u budimpeštanskom Hotelu Corinthia, povodom Dana mađarske kulture. Priredbu su i ove godine organizirali Kulturno društvo „Honvéd“ i Zaklada za kulturu naselja, a počasna je gošća svečanosti bila Republika Hrvatska.

Kratku povijest križevačke Djevojačke straže predstavila je voditeljica Marija Škrlec. Po njezinim riječima, u srpnju 1848. godine bana Josipa Jelačića za vrijeme boravka u Križevcima čuvala je Djevojačka straža. Na ulazu u biskupski dvor postavila se straža djevojaka, domorodnih plemićkih obitelji. Straža je obnovljena 2008. godine i od 2011. godine članica je Saveza povijesnih postrojba Hrvatske vojske. Stražarice privlače pozornost svojom otmjenošću, gipkošću, odorama i frizurama. Odjevene su u lijepe dugačke haljine, koje se sastoje od više dijelova: korzeta, podsuknje s kolutom koji drži širinu haljine, crvene suknje, plave pregače i crvenog sakoa. Uz haljine djevojke nose crvene čizmice i mačeve. Stražaricom može postati svaka djevojka viša od 165 centimetara i ima dugu kosu. Redovito sudjeluju na svim kulturnim, zabavnim ili turističkim manifestacijama grada, bogateći tako križevačku povijest. Čakovečka Zrinska garda osnovana je 2001. godine poradi očuvanja i promicanja baštine slavne hrvatske plemićke obitelji Zrinski, koja je u tome gradu stolovala od 1546. do 1670. godine. Predsjednik Republike Hrvatske Ivo Josipović 2014. godine uručio je Priznanje Republike Hrvatske čakovečkoj Zrinskoj gardi za osobite zasluge u promicanju hrvatske povijesti i kulture te očuvanja baštine Zrinskih. S mađarskim pjesmama i plesovima nastupilo je Izvorno kulturno-umjetničko društvo Sándora Petőfija, osnovano 1950. godine pod imenom KUD Sándora Petőfija, i djeluje sve do početaka Domovinskoga rata. Iznova je utemeljeno 2000. godine radi očuvanja i njegovanja seoskih pučkih običaja, te radi očuvanja samosvojnosti mađarske manjine i spasonja kulturnoga bogatstva. Narečenome je Društvu 2012. godine Zaklada za kulturu naselja uručila „Pehar naslijeđa“. Pomurskim je napjevima očarao publiku keresturski Tamburaški sastav „Kitica“. U okvirima proslave Dana mađarske kulture uručena su odličja „Vitez svjetovne kulture“ i „Pehar na-

sljeđa“. Odličje „Vitez svjetovne kulture“ dodijeljeno je među ostalim i povjesničaru Vladimiru Kalšanu te pedagoginji, novinarki, prevoditeljici Orsolyi Gállos. „Ovo odličje mnogo mi znači, veliko je iznenađenje bilo za mene kada su mi uručili poziv te rekli kako me je odabrano društvo predložio da me promovira za viteza svjetovne kulture. Za mene je to priznanje za čitav moj dosadašnji rad. Čitav se život bavim međimurskom poviješću, ali i povi-

ješću Hrvatske i Mađarske. Naime, mi smo prostor koji je tisuću godina imao mađarsku administraciju i te stoljetne veze ostavile su dubokoga traga na ljude u Međimurju. Mi smo imali zajedničku povijest, a u Europskoj uniji zajedničku budućnost“, izjavio je za MCC nakon uručjenja Vladimir Kalšan. Orsolya Gállos osamnaest godina bila je suradnicom lista Dunántúli Napló, časopisa Jelenkor i Helyzet. Od 1973. godine prevodi, autorica je mnogobroj-

nih članaka, stručnih napisa na slovenskom, hrvatskom i srpskom jeziku. Prevela je više od četrdeset slovenskih, hrvatskih i srpskih naslova na mađarski jezik. Dvadesetak godina radi na očuvanju pučke kulture i običaja sitnih naselja.

Toga su dana rođeni novi vitezovi, čuvari zajedničke nam hrvatsko-mađarske riznice. Biti nositeljem te titule, ljepota je i čar, ali i odgovornost. No nazočili su i takvi pojedinci kojima nije uručeno priznanje, ali oni i unatoč tomu jesu zvijezde na viteškome nebu.

Kristina Goher

Vladimir Kalšec, nositelj odličja „Vitez svjetovne kulture“

Trenutak za pjesmu

U ovome stoljeću

Spasimo razum
otkrivajući tajne.

Probudit ću te
kad sve prođe.

Stojim pred posljednjom
pomrčinom sunca
u ovome stoljeću.

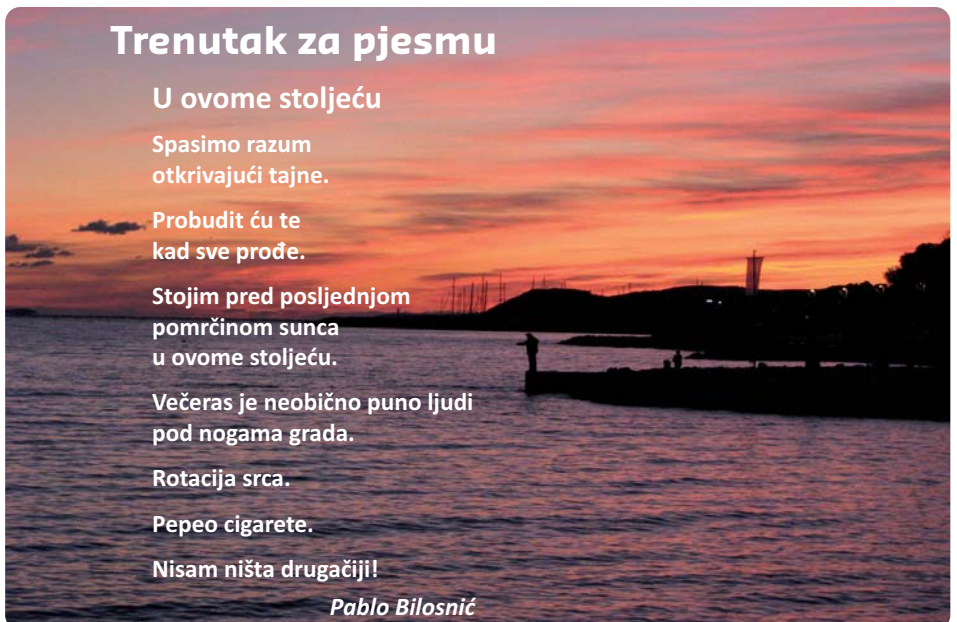
Večeras je neobično puno ljudi
pod nogama grada.

Rotacija srca.

Pepeo cigarete.

Nisam ništa drugačiji!

Pablo Bilosnić

odličja „Vitez svjetovne kulture“ i „Pehar na-

Susret s književnikom Draženom Prčićem

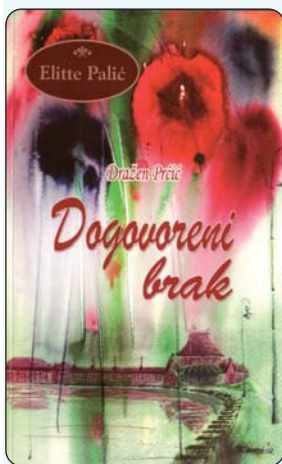
„Nikada se ne bi mogla udati za nekoga koga ne volim“, reče među ostalom Petra Vrbošić, glavni lik romana *Dogovoreni brak* subotičkoga pisca Dražena Prčića.

U Croaticinoj višenamjenskoj dvorani 17. veljače, u poslijepodnevnom satima upriličen je susret s Draženom Prčićem, koji nije prvi put gostovao u nas u Budimpešti.

U okvirima priredbe autor je govorio o svome romanu *Dogovoreni brak*, objavljenom 2013. godine u Subotici, u nakladi tamošnje izdavačke kuće Minerva, a od tada je doživio i svoje drugo izdanje. Naslovnica je uradak subotičkoga slikara Đure Dođa Maravića. Riječ je o suvremenom, ljubavnom i zavičajnom romanu, budući da se radnja odvija u Monoštoru, Subotici i na Paliću. „Pisac ljubavnog romana mora imati inspiraciju u ljubavi, knjigu posvećujem ljubavi prema kćerki Donni i supruzi Aleksandri“, piše pisac u posveti romana.

Dražen Prčić na predstavljanju romana *Dogovoreni brak*

Naslovnica romana

„Knjiga se brzo čita i namijenjena je dobrom raspoloženju, kao i sve moje ranije knjige. Meni je jako važno da knjiga stigne do čitatelja. O tome najbolje govore moje promocije na kojima je mnogo više publike nego na predstavljanjima drugih knjiga. Želio sam napisati knjigu iz ženskog kuta, a u tomu sam imao veliku pomoć svoje supruge Aleksandre. S druge strane, vjerujem u ljubav te sam zato napisao ljubavni roman“, rekao je Prčić. Smatra da ljudima, čitateljskoj publici treba ponuditi i nešto drugo laganije štivo od malo težih i ozbiljnijih tema. Nakon predstavljanja knjige malobrojna se publika družila s piscem uza skromni domjenak.

k. g.

Dražen Prčić rođen je 1. studenoga 1967. u Subotici, diplomirani je pravnik i novinar. Pojedina su mu djela prevedena na engleski, talijanski i mađarski jezik. Autor je tri kazališna komada: *Redefiniranje života*, *Wild card* i *Dogovoreni brak* te 13 romana. Godine 2014. objavljen mu je roman *Plemstvo Wilson*.

Program Tjedna hrvatskoga jezika

od 16. do 20. ožujka 2015. godine

u Hrvatskoj školi Miroslava Krleže

16. ožujka u 14 sati: Otvorenje tjedna hrvatskoga jezika. Narodni običaji gradišćanskih Hrvata – predstavljaju ih gosti iz Petrovoga Sela

17. ožujka u 10.40 sati: Predstavljanje projekta „Naša škola“ (1. – 6. razredi)

u 14 sati: Mali zbor i predstavljanje projekta „Naša škola“ (7. – 12. razredi). Gost: Ivan Guban, bivši učenik „Naše škole“

18. ožujka od 11 sati: Natjecanje u kazivanju stihova i proze (osnovna škola)

u 14 sati: Natjecanje u kazivanju stihova i proze (gimnazijalci)

19. ožujka u 14 sati: Kazališna predstava – „Punjena ptica“

20. ožujka od 7.45 sati: Kviz po razredima

u 10 sati: Završnica – program Osnovne umjetničke škole «Imre Eck»; učenika osječke Osnovne škole Vijenac; i nastup 11. razreda.

BUDIMPEŠTA – U sklopu TAMOP projekta 4.1.2.B.2-13/1-2013-0007 naslova „Državnom koordinacijom za inovaciju pedagoške izobrazbe“ nastavlja se stručna radionica za slavenske pedagoge. Sljedeća će radionica biti u utorak, 17. ožujka, u 13 sati, u knjižnici Instituta za slavensku i baltičku filologiju Filozofskog fakulteta ELTE-a. Izlagači i teme jesu: Judit Feyér Petri – Organizacijski načini i metodike; Beatrix Bajnóczy – Metodika u nastavi stranoga jezika; Edit Bodonyi – Narodnosno obrazovanje u Mađarskoj, s posebnim osvrtom na visoka učilišta. Potom slijedi rasprava i razmjena iskustava. Organizatori su: Katedra za slavensku filologiju, Katedra za poljsku filologiju i Katedra za ukrajinsku filologiju.

**Blizanci Jadranka i Dušan Kovačević, maturanti
Hrvatske gimnazije Miroslava Krleže**

Foto: Á. Kollár

Sjednica Hrvatske samouprave grada Budimpešte

Promicanje veza i jačanje suradnje

U vijećnici Hrvatske državne samouprave 26. veljače zasjedala je Hrvatska samouprava grada Budimpešte u proširenome sazivu budući da je pozivnica u pismenom obliku dostavljena i svim predsjednicima hrvatskih samouprava i civilnih udruga u mađarskome glavnom gradu. Pozivu predsjednice Anice Petreš Németh od članova su se odazvali: dopredsjednik Stipan Đurić,

Gizi Bukić, Veronika Drajkó i Stipan Merković, Mira Horvat i Branko Kovač zbog inih obveza nisu mogli nazočiti. Pribivala je HOŠIG-ova ravnateljica Ana Gojtan, predsjednica Hrvatske izvorne plesne skupine Eva Išpanović i članica Jelica Balatinac, iz Hrvatske samouprave VII. okruga Anica Mandić, iz Male Pešte Đuro Zlatar i Dalibor Mandić, iz XVII. Mira Šimon te iz XVIII. okruga Marija Srakić Mareljin. Nakon prihvata predloženoga dnevnog reda – izvješće o događanjima između dviju sjednica, rasprava o sporazumu o suradnji s Glavnogradskom samoupravom, plan programa i razna pitanja – prišlo se poslu.

Predsjednica Németh je izvijestila nazočne kako je samouprava, kojoj je na čelu, nazočila na pojedinim priredbama i sjednicama, te sufinancirala sudjelovanje Hrvatske izvorne plesne skupine na mohačkim pokladama, Bušarskom ophodu. O pojedinim sjednicama nazočne je detaljnije izvijestio dopredsjednik Stipan Đurić, a o mohačkome gostovanju zastupnik Stipan Merković. Potom se prihvatio nacrt sporazuma o suradnji s Glavnogradskom samoupravom, koja se svake godine potpisuje, a sukladno zakonskim propisima i mijenja. Potom se raspravljalo o planu rada Samouprave. Po nacrtu, Hrvatska samouprava grada Budimpešte planira predstavljanje knjiga, budimpeštansko gostovanje pečuskoga Hrvatskog kazališta, njegovanje

BUDIMPEŠTA – Hrvatska samouprava XV. okruga i Glazbena škola „Jenő Hubay“ i ove godine organiziraju tradicionalni Koncert puhačkih orkestara Općine Donjega Kraljevca (Hrvatska) i polaznika te škole, povodom obljetnice 10-godišnje prijateljske suradnje. Priredba će biti u subotu, 21. ožujka, s početkom u 16 sati, u koncertnoj dvorani glazbene škole (Budimpešta XV., Bocskaijeva 70 – 78). Organizatori svakoga rado očekuju.

BUDIMPEŠTA – U srijedu, 18. ožujka, u tamošnjoj Hrvatskoj osnovnoj školi bit će ogledni sati (1. i 2. sat) u 1. i 2. razredima za roditelje budućih prvša. Sate održavaju učiteljice Zlata Gergič i Snježana Baltin.

odnosa i veza s matičnom domovinom Hrvatskom i Hrvatima u provinciji, osvježivanje web-portala, obilježavanje Dana djece, međunarodni nogometni turnir „In memoriam Stipan Pančić“, okrugli stol o mladima „Mladež, zalag naše budućnosti“ (radni naslov), umjesto znanstvene konferencije stručno putovanje u Hrvatsku, sufinanciranje maturalca HOŠIG-

ovim maturantima i putovanje učenika u Zagreb, obilježavanje blagdana sv. Nikole i došašća. Moguće je kako će se umjesto Dana djece, kada Samouprava polaznicima budimpeštanske škole organizira izlet u Ostrogon ili Senandriju, sufinancirati promidžbena turneja ustanove po Gradišću. Na stručno putovanje u Hrvatsku (lipanj ili srpanj) mogu se prijaviti Hrvati iz Mađarske, ali ne bude li dovoljan broj prijavljenih, putuje se u Zagreb, za vrijeme došašća.

Đuro Zlatar preložio je da u sklopu međunarodnoga nogometnog turnira bude i utakmica između momčadi Male Pešte i Vrbovca, poput prisjećanja na preminuloga predsjednika Hrvatske samouprave Male Pešte Đure Zlatara. Momčadi bi se poslije pridružili utakmicama međunarodnoga turnira. Dalibor Mandić je predložio klupske programe za mlade, možda hrvatski diskač. Najžešća se rasprava vodila o suradnji samouprava i okruglome stolu o mladima. Kako poticati mlade kada i odrasli slabo ili jedva posjećuju hrvatske priredbe, pa tako i mise na hrvatskome jeziku. Priredbe većinom posjećuju iste osobe. Što, koji sadržaj organizirati poradi posjećenosti? Veronika Drajkó predložila je sastavljanje ankete za mlade, ispitivanje javnog mnijenja provela bi Hrvatska samouprava grada Budimpešte, u nadi da će anonimni odgovori pomoći pri davanju odgovora. U vezi s okruglim stolom o mladima bilo je primjedaba kako bi se mnogo predavača pozvalo iz Hrvatske, a možda iz redova mladih trebalo bi više govornika.

Sporazum o suradnji pojedine hrvatske samouprave ne žele potpisati, jer ne vide budućnost u tome, pojedine samouprave još ne znaju proračun za ovu godinu, a neke će potpisati ako se pojedine točke preinače. Riječ je o udruzi najmanje deset hrvatskih samouprava, koje već djeluju u Baranjskoj i Šomođskoj županiji, i kako bi ukupnim iznosom udruga zajedničke programe sufinancirala Hrvatska državna samouprava.

Provedba nacrta programa umnogome ovisi o iznosu proračuna Hrvatske samouprave grada za 2015. godinu, koji će se prihvatiti na sljedećoj sjednici u ožujku, a sporazum o suradnji između samouprava jest i nadalje otvoreno pitanje.

4. Koljnofsko-vukovinski projekt

Novo iskustvo, izazov i pokus – „Posebna škola hrvatskoga jezika“

Dvojezična škola „Mihovil Naković“ u Koljnofu sad jur ljetu na ljetu pozove na otvorenu uru ne samo goste iz Ugarske nego i iz Hrvatske i Austrije da s vlašćimi oči vidu svi, koji je to rezultat, kojega se da uloviti čez dva tajedne kad u različite razrede pustu nutra učitelji i učiteljice iz matične zemlje, ki ne znaju se pominati po ugarski. U okviru jako uspješnoga projekta partnerskih škol Koljnof – Vukovina, ljetos po četvrti put sa tri posudjeni hrvatski pedagogi 14 dane dugo samostalno podučavali u dotičnoj gradišćanskoj školi.

U petak, 27. februara, pred brojnim promatračima se je začela ura matematike u 1. razredu. Dica su bila jako aktivna, pazila su na učiteljicu Melitu Krkanić, ka je dva tajedne dugo podučavala u niži razredi koljnofske škole i naučila je – kako se je to i vidilo – dobar dio gradiva ovoj dici. – Bilo je jako lipo djelati u ovoj školi, to mi je novo iskustvo koje dosad nisam imala. Školari su jako čekali ovu uru i „nastup“, kako su to oni nazvali, a ja sam jako zadovoljna s rezultati. Bilo je lipo ovde, ali jedva čekamo doći doma. Imamo puno kolega ki još nisu bili u Koljnofu, oni imaju sad prednost, ali poznajući situaciju i naše domaćine, i u budućnosti ću se rado odazvati pozivu – je rekla vukovinska pedagoginja. Dragan Živković, učitelj hrvatskoga jezika i povijesti, jur kot stari prijatelj se je vratio u Koljnof, jer pred dvimi ljeti je već sudjelovao u ovom pothvatu. Da je i svoju hižnu družicu nagovorio da dojde u Koljnof, tomu je vjerojatno razlog i ono njegovo „mi se u Koljnofu osjećamo

kao doma“. – Svakim dolaskom napunimo ovde baterije, a tek ovde smo i svisni, koliko moremo biti srićni da živimo u Domovini, i koliko ljudem u Gradišću znači Hrvatska – je naglasio mladi učitelj hrvatskoga jezika i povijesti u vukovinskoj školi. On je obdjelao i malo s književnoga gledišća analizirao s dicom jako popularnu pjesmu Vinka Coce, pod naslovom Ribari, to djelo je nastavila Marija Milevoj-Živković, a na kraju ure još i gledatelji su skupa s dicom pjevali. Treća pedagoginja, Marija, je prvi put doputovala u Gradišće, pohvalila je svoje školare i njevu veliku želju da si nauču jezik. Lipe spominke ostanu, a pravoda i ufanje da će još biti prilike, ako ne u Ugarskoj, onda u Hrvatskoj za daljnje druženje. Do toga će doći jur naredni tajedan jer koljnofski 4. razred s osamnaest učenikov i razrednicom Sabinom Balog ter učiteljicom hrvatskoga jezika Ingom Klemenšić će do 20. marcijuša boraviti u buševečkoj školi. To je drugi korak ovoga projekta, koji će kljetu svečevati i svoj

mali, peti jubilej. – Nešto ćemo izmisliti novoga za koljnofsku dicu za ti jubilej. Izuzetna nam je čast da ov projekt moremo na ta način okruniti, a od Ministarstva prosvjete imamo sve papire i odobrenja za ovo usavršavanje škol iz hrvatskoga jezika u dvojezični škola u Ugarskoj, a mi smo otvoreni za pregovore i s drugimi školami, kade bi bilo za sličnu suradnju još interesa – rekao je motor ne samo ovoga projekta nego i školske suradnje Krešimir Matašin, ravnatelj vukovinske škole, ki se je pred nekoliko ljet čez pet minut dogovorio s Franjom Grubićem, načelnikom Koljnofa, za ov školski eksperiment. – Iako smo mi u ove dva tajedne drugi ritam žitka imali u školi, mi smo hrvatskim učiteljem jako zahvalni i stvarno smo svi s oduševljenjem pratili ovu završnu uru danas, kaj su bila dica otvorena, nisu se sramila govoriti, trsila su se da djelaju da odgovaraju na pitanje, atmosfera je bila opuščena, a to nam je svenek srcu drago viditi – naglasila je školska direktorica Agica Sarközi, ka je još dodala da cijeli 5. razred u majušu putuje u Dramalj na „Školu prirode“, a na kraju dođućega maseca najbolje učenike hrvatskoga jezika iz 6., 7. i 8. razreda sa sličnim programom čekaju u školi partnerske općine Kiseljaka, u Bosni i Hercegovini. – Volite hrvatski jezik, hrvatski narod i hrvatsku glazbu, a mi ćemo vas pomagati – rekao je Krešimir Matašin pri zbogomdavanju koljnofskim školarem, a zato je odličan dokaz 20-ljetno partnerstvo i iskreno prijateljstvo, koje veže djelatnike i mladje generacije na liniji Koljnof – Buševec – Vukovina. A nam je i ovo bogatstvo, čim se moru, naravno, obadvi strane ponositi!

Matematika na hrvatskom jeziku u 1. razredu

Bal su otvorili Jelica Matyók Csende, Anica Popović Biczak i Jozo Solga.

U auli barčanske Gimnazije «Ferenc Széchényi» 28. veljače okupilo se tristotinjak gostiju sa svih strana, iz Podravine, ali i šire, a bilo je i mnogo Virovitičana i prijatelja iz okolice Daruvara i hrvatskih krajeva. Organizatori bala već šestu-sedmu godinu zaredom jesu barčanska Hrvatska samouprava i tamošnji KUD Podravina, uz potporu Hrvatske samouprave Šomođske županije koja stoji iza ovoga regionalnog bala, kako ga naziva njezin predsjednik Jozo Solga. Bal su otvorili predsjednica barčanske Hrvatske samouprave Jelica Matyók Csende, predsjednica KUD-a Podravina Anica Popović Biczak i predsjednik Hrvatske samouprave Šomođske županije Jozo Solga. Među gostima posebno su pozdravili HDS-ova predsjednika Ivana Gugana, ravnatelja Znanstvenog zavoda Hrvata u Mađarskoj, zastupnika HDS-a dr. Stjepana Blažetina, vašu glavnu urednicu, zastupnicu HDS-a Đurđu Sigečan te novinarku urednicu MTVA Renatu Balatinac. Gost bala bio je i Sándor Tóth, predsjednik Vijeća nacionalnih manjina Bjelovarsko-bilogorske županije, i predsjednik Vijeća mađarske nacionalne ma-

Jubilarni, 15. barčanski Hrvatski bal

Kako vrijeme brzo prolazi, pokazuju nam i balovi na kojima se susrećemo iz godine u godinu sa svojim znancima, prijateljima, što prijateljski što službeno. Pokazao mi je to i ovogodišnji 15., jubilarni barčanski Hrvatski bal.

njine Bjelovarsko-bilogorske županije. On za Hrvatski glasnik kaže kako suradnja s Hrvatima u Podravini ima svoju dugu tradiciju, pa su i ovakvi susreti dio njegovanja te suradnje. Dodaje kako je cilj zajednice Mađara njegovanje mađarske kulture i običaja te kako je Bjelovarsko-bilogorska županija specifična u Hrvatskoj po tome što broji predstavnike svih nacionalnih manjina koje su registrirane u Hrvatskoj, njih 22. Pohvalio se i činjenicom kako grubišnopolska Zajednica Mađara u Grbavcu ima veliku etnokuću s preko 700 izložaka koji prikazuju život na selu. Ujedno je to kulturno i političko središte pripadnika Mađarske nacionalne manjine u Bjelovarsko-bilogorskoj županiji. Tu se priređuje niz manifestacija, i to u siječnju sesosko kolinje, u veljači čihanje perja i maškare, uoči prvoga svibnja podizanje majskog drveta, u lipnju je Dan etnokuće – olimpijada starih športova i susreti pjevačkih zborova. Inače, Grubišno Polje grad je prijatelj grada Šeljina te se ostvaruje i dobra suradnja sa šeljinskom Hrvatskom samoupravom, a na tragu je uspostava djelatne suradnje i s barčanskim, šomođskim Hrvatima.

Prvi barčanski Hrvatski bal, tada u organizaciji tamošnje Hrvatske samouprave, priređen je 2000. godine, i kako kaže jedan od njegovih tadašnjih sudionika i danas nazočan na balu, aktivni član KUD-a Podravina Jozo Janković, okupljamo se iz godine u godinu, upoznajemo se jer ovo je prilika kada upoznajemo i one koje do sada nismo poznavali, a doseljeni su u Barču ili žive u baranjskim i šomođskim naseljima koje naseljava hrvatski živalj. Bal

je jedna od središnjih hrvatskih priredaba zabavnog značaja u Šomođskoj županiji i regiji, a na njemu goste uvijek zabavljaju dva sastava. Ove godine, kao i svake, do sada uz Orkestar Vizin prvi put na balu svirali su članovi virovitičkog Bonita banda. Orila se pjesma, a najslade riječi «Podravino, rodni kraju, nosim te u srcu svom! / U tebi mi sve što imam, otac, mati rodni dom». Ponijela je ona i sve one koji nisu rođeni u Podravini, a koji su nazočili i nazoče ovom balu. Jer teško je ostati ravnodušan na toliku energiju domoljublja koje iz sebe isijavaju podravski Hrvati. Tako je bilo i ove godine. Srdačnost, gostoprimitvo, briga za svakoga gosta, izvrsna ponuda, ovo je i bal s naramkom, uz jela i pića iz podravskih domova. Nije izostala međusobna radost susreta, šala i smijeh, poznanstvo i druženje se i ove godine sklapalo i nastavljalo jer na balu su se sreli i upoznali kroz protekle i ove godine «silni» prijatelji. Neka tako ostane i ubuduće.

Kao i svake godine, za svečani program otvaranja bala brinuo se KUD Podravina, scenskim nastupom koji su s njima uvježbali Vesna Velin i Zoltán Vízvári uz pratnju Orkestra Vizin. Premda je bal zbog objektivnih okolnosti organiziran u vremenu korizme, kroza svečani program pokazali su, uz korizmenu molitvu, i običaje podravskih Hrvata u korizmi i veselje koje muški članovi obitelji ni u korizmi ne ostavljaju po strani. Svojim nastupom i uvježbanošću, prekrasnom narodnom nošnjom i ovoga puta KUD Podravina oduševio je sve nazočne i svoje poklonike.

Branka Pavić Blažetin

Barčanski KUD Podravina sa svojim pratećim sastavom, Orkestrom Vizin

Mala stranica

Natječaj „Razglednica iz mog zavičaja“

Uredništvo Hrvatskoga glasnika raspisalo je natječaj za čitatelje Male stranice pod naslovom „Razglednica iz mog zavičaja“. U okviru natječaja trebali ste predstaviti svoje naselje, odnosno prirodne ili kulturne znamenitosti naselja, regije gdje živite. Uz kratak tekst trebalo je priložiti i fotografiju. Naše uredništvo zaprimilo je 23 rada iz (samo) tri naselja: Kerestur, Lukovišće, Serdahel. Radove ćemo postupno objavljivati na Maloj stranici, a jednako tako i na Facebookovoj stranici Hrvatskoga glasnika, gdje ćete moći lajkati na izložbene radove. Autori triju najviših glasova (lajka) bit će nagrađeni na kraju školske godine. Ne zaboravite posjetiti našu Facebookovu stranicu, gdje možete lajkati na radove od 20. ožujka do 30. travnja 2015.!

14. ožujka - Pi dan

Pi dan (dan) u matematičkom se svijetu slavi svakog 14. ožujka, jer ako pišemo datum u obliku m.dd, tada je to najjednostavnija aproksimacija (približna vrijednost) broja: 3.14. Još jedna važna poveznica sa PI-danom jest rođendan Alberta Einsteina 14. ožujka, odnosno 3.14 oblik datuma u Europi pa ga u novije vrijeme matematičari i fizičari kao takvog obilježavaju.

19. ožujka - Dan lastavica

Svake se godine 19. ožujka obilježava Dan lastavica. To je dan kada se slavi njihov povratak s juga, što nagovještuje početak proljeća. Lastavice su male ptice pjevice s crnim leđima plavkastog odsjaja, riđim grlom i čelom, bijelim trbuhom i dugim rašljastim repom. Dok lete, lastavice mogu izgledati posve crne, a najlakše ih je prepoznati po repu i vještom letu. U proljeće se sele iz Afrike na sjever kako bi se gnijezdile i podizale svoje mlade.

Razglednica iz mog zavičaja

LUKOVIŠĆE

Lukovišće je prekrasno selce u Podravini. U središtu sela nalazi se crkva. Nedaleko od nje je osnovna škola, dječji vrtić, knjižnica i dom kulture. Selo je divno zimi, tada je sve bijelo i mirno.

Viktorija Padar
učenica 6. razreda lukoviške osnovne škole

MURA U PROLJEĆE

Pokraj Kerestura teče rijeka Mura. Često se idemo šetati na njezinu obalu. Mura je jako brza rijeka, izvire u Austriji i ulijeva se u Dravu.

Reka Mozeš
učenica 3. razreda keresturske Osnovne škole
„Nikola Zrinski“

Utemeljenje ustanove bilo bi rješenje za dio naših problema

Hrvatska samouprava Zalske županije nakon zadnjih narodnosnih izbora dobila je novu predsjednicu Mariju Vargović, već poznatu osobu u našoj hrvatskoj zajednici. Ona iza sebe ima više od petnaest godina aktivnog djelovanja u hrvatskoj zajednici, predsjednica je kaniške Hrvatske samouprave, bila je i zastupnica Hrvatske državne samouprave, a sada je na čelu jedne županijske narodnosne samouprave. Kako zamišlja daljnje djelovanje županijske organizacije, ima li novi sastav neke nove zamisli i ciljeve, – razgovarali smo s predsjednicom nakon prve sjednice u 2015. g.

Razgovor s Marijom Vargović, predsjednicom Hrvatske samouprave Zalske županije, vodila Bernadeta Blažetin

Više od petnaest godina obnašate dužnost predsjednice Hrvatske samouprave pomorskoga grada Kaniže, bili ste jedan mandat i HDS-ova zastupnica, a sada ste na čelu jedne županijske narodnosne samouprave. Rekla bih da ćete „iskusiti“ svaku razinu narodnosnoga samoupravnog sustava. Jeste li se rado primili nove dužnosti?

Primila sam se dužnosti jer su me predložili za tu funkciju osobe s kojima već više godina surađujem u pomurskoj zajednici. Istina da već imam neka iskustva, ali uvijek se nešto mijenja i u zakonu i u okolnostima, a županijska samouprava ipak je nešto novo za mene. Mi smo jedna organizacija i u svemu računam i na moje zastupnike, mislim da smo dobar sastav, svatko na svome polju razumije se u nešto, ima onih koji su već i prije bili u sastavu županijske samouprave, ima zastupnika koji rade

na obrazovnom polju, u prosvjeti, u medijima, imamo pravnik, onih koji imaju iskustva u europskim projektima, koji bolje govore hrvatski jezik, pa ako posložimo svoje vrline, onda će nam ići lakše. Ako čovjek uzme na sebe neku dužnost, to treba obnašati na najbolji mogući način. Teškoća će biti, to je sigurno, a i pogrešaka, ljudi smo, ali ćemo samo onda moći napredovati ako će svatko dati ono svoje najbolje od sebe.

Kako razmišlja novi sastav Hrvatske samouprave županije, kakve si je ciljeve zacrtao?

Nadalje ćemo raditi na koordiniranju hrvatskoga društvenog života, skupa s Udruženjem mjesnih hrvatskih samouprava, i pokušat ćemo postati neka spona između državnih i mjesnih organizacija. Upravo smo i zato organizirali okrugli stol na kraju prošle godine, na kojem su bili i naši najviši dužnosnici, HDS-ov predsjednik i glasnogovornik Hrvata. Cilj nam je bio da naši predsjednici dobiju informaciju kome se mogu obratiti s problemima, te smo pokušali zblížiti obostrane interese. Svi smatramo vrlo važnim da posvetimo posebnu pozornost mladeži. Svugdje je vidljivo da ih ima malo, odu školovati se u gradove i ne vraćaju se više, a mnogi pak odlaze u inozemstvo. Smatramo, bez obzira kamo odlaze, ako još kao mlade osobe usiđu u sebe hrvatsku svijest, ma gdje bili, tražit će mogućnost da se uključe u našu hrvatsku zajednicu. Važno nam je da ojačamo hrvatski jezik, zamišljamo to organiziranjem tečajeva za razne ciljne skupine, no zasada još ne vidimo svoje financijske mogućnosti, pa nam je teško planirati.

Kažete da vam je vrlo važna mladež i hrvatski jezik. Na koji ćete način moći napredovati na tom polju?

Počeli bismo od djece vrtičke dobi pa nadalje, osnovnoškolci itd. Naprimjer, u Kaniži već dugi niz godina radi jedna hrvatska skupina, međutim nakon vrtičke nemaju mogućnosti da uče hrvatski jezik u osnovnoj školi. Ako drukčije ne možemo riješiti, onda da se njima posebno bavimo kada krenu u školu. Nastojat ćemo za hrvatske pomurske škole riješiti mentoricu iz hrvatskoga jezika iz Hrvatske, naime nekad u Keresturu to je jako dobro funkcioniralo, pisali smo natječaj za tabor i za Festival „Naj-

deklica i najdečec“ čime bismo nudili mogućnost našoj djeci da se pokažu sve do 18 godina. Razmišljali smo i o tome da bi potrebna bila neka stručna pomoć i odgojiteljicama, no za sve to potrebna su sredstva, a naše materijalne mogućnosti ovise o uspješnim natječajima, naime županijska samouprava već godinama ne može računati na potporu Županije.

Godinama ste već organizatorica hrvatskoga vjerskog života u Pomurju, mislite li da kao predsjednica Županijske samouprave moći ćete više učiniti?

Možda je ovo najteže pitanje. U Zali već desetljećima nema redovitih pravih hrvatskih misa, nemamo ni župnika sa znanjem našega jezika, povremeno gostuje kod nas svećenik iz matične zemlje. Pred većim crkvenim blagdanima uvijek

imamo hrvatske svete mise, susrete, ali ja bih vrlo voljela u te aktivnosti uključiti i mlade. Zato smo smislili da ćemo tijekom ljeta organizirati vjerski tabor za djecu, naravno, povezujući to s drugim aktivnostima. Nadamo se da će nam natječaj biti uspješan. U vrijeme došašća organizirali smo koncert i došao je Zbor mladih iz Varaždina, to je bilo nešto prekrasno.

Na okruglome stolu potaknuto je pitanje utemeljenja hrvatske ustanove u Pomurju. Što je stav županijske samouprave u svezi s tim?

Utemeljenje hrvatske ustanove u Pomurju bilo bi rješenje za dio naših problema, ali, naravno, nakon utemeljenja treba pronaći sve mogućnosti za učinkovito djelovanje. Prema zamislima, to bi bila državna ustanova, ipak bi najviše koristi imali pomurski Hrvati, u čijoj bi se regiji utemeljila. Mi u Zali osim dvije hrvatske okružne osnovne škole i dječjih vrtića nemamo druge hrvatske ustanove. Mislim da to odviše nedostaje, i svima nama je drago da je to potaknula Hrvatska državna samouprava. Naša županijska samouprava u potpunosti je partner u tome, već smo usuglašavali s predsjednicima mjesnih hrvatskih samouprava u regiji, oni su također suglasni, a o ostalim detaljima još će biti rasprave. Mi smo zamislili utemeljenje Hrvatskog zavoda za prosvjetu ili Zavod za prosvjetu Hrvata u Mađarskoj, koja bi ustanova mogla imati razne djelatnosti od obrazovanja, prosvjete do kulture itd., dakako, o tome odlučuje utemeljitelj, to jest HDS. Predsjednik Ivan Guban nas je molio da izradimo koncepciju djelovanja, mi smo to započeli i s usuglašavanjem HDS-a želimo da se izradi do sljedeće HDS-ove skupštine. Zasada to nam je najveći zadatak, ali uz to, naravno, imamo svoje druge programe koje ostvarujemo skupa s Udruženjem pomurskih hrvatskih samouprava i s drugim civilnim društvima. Ovoga će se vikenda prirediti predsmotra Međimurske popevke, koju priredbu već godinama potpomaže naša samouprava različnim sredstvima. U pomurskim se školama odvija projekt Hrvatskog savjeta za pomoć nadarenim osobama čiji je član i naša Županijska samouprava, a u korizmenom razdoblju, po tradiciji, predviđamo i neku vjersku priredbu.

Sambotelsko svinjokolje s poučnom namjerom

U sambotelski Škanzen organizatori – Društvo sambotelskih Hrvatov, Hrvatska samouprava Sambotela i Nimška samouprava dotičnoga grada – 27. februara, u petak, po šesti put su pozvali njih 150 dice iz trih sambotelskih škol (OŠ „Mihály Váci“, OŠ „Antal Reguly“, OŠ „Sándor Reményik“) na hrvatsko svinjokolje. Kako je rekao inicijator upeljanja te tradicije, Franci Jurašić, predsjednik Društva sambotelskih Hrvatov, ovim svinjokoljem je cilj za gradsku dicu dočarati, koliko je nek moguće, stari seoski običaj i predstavljanje kako se je to, negda djelalo skoro pri svakoj hiži. Trikrat su Hrvati raspravili svinju na različni dvori škol, a sad jur treći put Etnoselo je dalo mjesto ovom zanimljivomu događaju. Potom su se ispekla jetra, skuhanu je zelje, napunjene su kobasice, a šunke su odnesli dimiti. Dvanaest pomoćnikov je od početka do kraja pokazalo pred znatiželjnim pogledi, kako se svinja raspravlja, koji dio kako se, i za što hasnuje. Dovidob su svako ljeto donesli svinju iz Petrovoga Sela, a ovom prilikom je «žrtva» oštih nožev dospila u Sambotel iz Naraja i bila je teška 140 kg. Po riči glavnoga organizatora, morebit će kljetu pozvati još već dice, jer gradski školari ki jur nimaju rodbinu na seli, teško se strefu ovim običajem, zato poučna namjera i unutar školskoga predmeta «Upoznavanje okoliša» ima svoju zadaću s ovom terenskom prezentacijom. Sambotelsko svinjokolje ljeto na ljeto podupira i Samouprava grada Sambotela.

Tiho

Foto: József Horváth

Ispravak

Dragi čitatelji, vaša je urednica već u proljeću, što dokazuje i Hrvatski glasnik, broj 9. od 5. ožujka, u čijem zaglavlju stoji datum 5. travnja. Duboko se ispričavamo svim čitateljima i budućim naraštajima na ovoj gruboj pogrešci djelatnika Medijskog centra Croatica, s nadom kako će budućni naraštaji listajući brojeve iz 2015. godine, shvatiti njihov redoslijed. Glavna urednica Medijskog centra Croatica (Hrvatski glasnik; Radio Croatica)

Branka Pavić Blažetin

POZIVNICA

Zbirka sakralne umjetnosti Hrvata u Mađarskoj srdačno vas zove i čeka na

SPOMENDAN U ČAST „PRISIČKOG FARNIKA“ JOŽE FICKA

u subotu, 14. ožujka 2015. godine

Program:

14.30 Misno slavlje na hrvatskom jeziku u crkvi sv. Egidiusa u Prisiki, koje predvode: Štefan Dumović i István Nemeth u koncelebraciji nekoliko svećenika iz župa gradišćansko-hrvatskih naselja te iz Boreča u Sloveniji
15.45 Polaganje vijenca na grobu Jože Ficka u prisičkome groblju (uz pratnju kratkoga kulturnog programa)
16.00 Predavanje umirov. prof. Sveučilišta u Beču dr. Nikole Benčića pod naslovom: „NEOBAROKNO VELIČANSTVO JOŽE FICKA“ (Prisički farnik Jože Ficko u svojem povijesnom vremenu i kulturi zapadnougarskih Hrvata. Njegove zasluge za zapadnougarsku hrvatsku narodnu grupu)
17.15 Otvaranje izložbe. FICKO – ZASLUŽNI KNJIŽEVNIK GRADIŠĆANSKIH HRVATA (U Zbirci sakralne umjetnosti Hrvata u Mađarskoj, Prisika, Hunyadijeva ulica 19)

SERDAHEL – Hrvatska Osnovna škola Katarine Zrinski 4. ožujka primila je buduće učenike ustanove. Na otvorenom danu prvaše su čekale učiteljice razredne nastave koje su predstavile učionice i pripremile za njih razne radionice i športske programe.

Hrvatski križni put

Hrvatska samouprava Zalske županije srdačno Vas poziva na hrvatski križni put koji će se prirediti

22. ožujka 2015. (nedjelja) u Komaru (Homokkomárom)

Program:

Križni put počinje u 15 sati

Vodit će ga **Blaž Horvat, rektor vараždinske katedrale**, uza sudjelovanje tamburaških sastava i zborova iz Kerestura, Serdahela i Kaniže, odnosno učenika pomurskih naselja. Vjernicima koji žele pješačiti, križni put započinje **u 13 sati** kod križanja za Jegersek (Zalaegerszeg), a hodočanicima koji stižu na mjesto autima, **u 14.45 sati** s crkvenoga parkirališta.

I. Hrvatska državna kobasijada

Pečuh, 24. travnja 2015. g. u 19:00 sati
Sportska dvorana "Lauber Dezső"
Nastupaju:

Gasó Band
SLAVONIA BAND

Informacija:
+36 20 288 60 53

Zornica nova, santovačka Hrvatska narodnosna samouprava i Udruga Pasijska baština Zagreb srdačno Vas pozivaju na

III. PASIJSKU BAŠTINU

u santovački dom kulture, koja će se prirediti 14. ožujka 2015.

U 14.30 otvorenje Pasijske baštine
Pozdravne riječi: Stipan Balatinac,
Milica Klaić Taradija, Jozo Čikeš.

Sudionike okrugloga stola na temu Hrvatski korizmeni i uskrсни običaji pozdravlja mjesni župnik Imre Polyák

Predavanja: Stipan Balatinac (Santovo): Bogoslužje, crkveni obredi i pjevanje Muke na hrvatskom jeziku za Uskrs; Agneza Szabo (Zagreb): Osnivanje i rad Bratovština muke i smrti Isusove u sjeverozapadnoj Hrvatskoj u 17. i 18. stoljeću; Marija Šeremešić (Sombor): Korizmeno ruho; Stjepan Pepelnjak (Zagreb): Korizmeni sadržaji i arhaične popijevke Prigorja i Zagorja uza sudjelovanje članova folklornog ansambla Žuna

U 16.30 otvorenje izložbe Anite Mandić i Akoša Kolar: Križevi.
Izložbu otvara novinar Stipan Balatinac

U 17.00 KONCERT Folklornog ansambla Žuna iz Hrvatske i santovačkoga Crkvenoga zbora.

Priredbu sufinanciraju: Savez Hrvata u Mađarskoj i Hrvatska samouprava Bačko-kiškunske županije.

POZIVNICA

Hrvatski klub, Udruga i Ženski pjevački zbor August Šenoa i KUD Tanac poziva Vas na obilježavanje 100. obljetnice rođenja

Ladislava Matuška

pučkog učitelja, kantora i zborovođe

Priredba će biti upriličena 21. ožujka 2015. prema sljedećem programu:

15.00 Pečuško groblje: Polaganje vijenaca kod groba Ladislava Matuška

16.00 Augustinska crkva: Misa zadušnica

17.30 Hrvatski klub: otvaranje spomen-izložbe i predstavljanje knjige Ladislava Matuška

„Ostaviti uspomenu“

BIKIĆ – Seoska je samouprava objavila program za obnovu nogostupa za 2015. godinu. Svako kućanstvo može tražiti materijal za obnovu nogostupa ispred svoje nekretnine. O njegovoj gradnji svatko se mora sam pobrinuti, a Samouprava će osigurati stručni nadzor. Zamolba se može predati na tajništvu Načelničkog ureda popunjavanjem odgovarajućeg obrasca namijenjenog za tu svrhu, najkasnije do 31. ožujka. Obrazac je dostupan na službenoj internetskoj stranici (www.bacsbokod.hu), odnosno u Načelničkom uredu. Predana molba ne znači ujedno i dodjelu potpore. O zaprimljenim molbama odlučit će Odbor za razvoj i zaštitu okoliša, do 15. travnja ove godine. Do 30. travnja o tome će obavijestiti podnositelja molbe, te usuglasiti planirano vrieme izgradnje. Radovi moraju biti završeni do 31. listopada ove godine.